

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Vita Reverendi P. Thomæ Malleoni A Kempis, Per Iodocvm Badivm
Ascensivm Scripta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

VITA REVERENDI
P. THOMÆ
MALLEOLI
A KEMPIS,
 PER IODOCVM BADIVM
 ASCENSIVM SCRIPTA.

Capita XII. in vitam Thomæ à Kempis.

D E nominis boni bono presagio,	Cap. I.
De nomine authoris, & eius etymo ac interpretamento.	II.
De quatuor egregijs (unde Plato Diji gratias egit) donis, & de totidem in Molleolum collatis eulogijs.	III.
De magnitudine beneficij, quod inter Christianos pios natus & educatus est.	IV.
De paupertatis excellentia & eius amore, à Thoma nostro ex parentibus imbibito.	V.
De modestia & humilitatis laude.	VI.
De patientia laude.	VII.
De Gerardo Magno, coinstitutoe clericorum Regularium, qui Fratres dicuntur.	VIII.
De eorundem regula & incrementis.	IX.
De Thoma ad eos accessu, & perspecta in eos religione.	X.
De exhortatione Thoma, ad religionem canonicam D. Augustini, per Florentium.	XI.
De eius professione, & reliqua vita.	XII.

CAPVT I.

De nominis boni bono presagio.

Ecc. 41. **I.** Scitum quidem est, & à multis laudatum, Sapientis illud præceptum: *Curam habe de nomine bono* Verum id ipsum, non tam de nomine cuiusque proprio, quam de fama & præconio est intelligendum: quemadmodum & illud Poeta:
Virg. eclog. 5. & lib. 1.
Ancid. *Semper bonos, nomenq; tuum, laudesq; manebunt.*
 Et illud alterum eiusdem:

Dum

VITA THOMAE A KEMPIS.

Dam nos aliquod nomenq; decusq;

Gessimus.

Quod nominis etymon & quam bonae famae fragrantiam, suavissimus Thomas Mallcolus ita assequutus est: ut ob vitae sanctitatem & famae celebritatem, Divorum catalogo, à gravissimo Carthusiani ordinis Patre, in superiore epistola sit adscriptus; multisque operum suorum exhortationibus sodales suos, ut idem assequi aditantur, admonuit. Neque abs re: quandoquidem, quod praecclare D. Augustinus docuit, ut sua cuiusque vita bona est ipsi ad salutem necessaria; ita optima cuiusque fama proximo: usque adeò, ut durus & inhumanus inter primos sit censendus, qui ad proximi institutionem nomen bonum neglexerit.

2. Verùm de nomine, ut ad praesens facit etymon, etiam scita est magni illius Platonis sententia: Nominis celebritatem & praecclare indolis praesagium non parum ad humanam conducere felicitatem. Siquidem quod vulgato canitur versiculo:

Coniunctum rebus nomina saepe suis.

3. Proinde rerum omnium certissimus praecognitor & iustissimus arbiter Deus, protoplastis Adamo & Euae, plurimisque deinceps ab eis ortis, nomina (Praesertim Hebraica) rebus ipsis convenientissima indidit: usque adeò, ut si eorum interpretamentum ignores, neque prophetias multas, velut Psalmos; neque ceteras intelligas scripturas. Quin etiam, ut futurae rei indicet mysterium, placuit, est ei, ut qui prius hebraicè Iacob, id est, supplantator, è re vocatus erat: posterius Israel, id est, Deum videns, nominetur. Et in Evangelico mysterio, eadem de causa vocatus est Petrus, qui prius Simeon aut Simon. Quam nominis mutationem, plerique Pontificum Romanorum, Petrique successorum insequuti, id nominis assumpserunt, quod genio suo & praeccepte virtuti congruere putarint quam maximè. Unde sint Bonifacij, Clementes, Calisti, Innocentes, Pij, Sixti, Iulij, Leonnes, & id genus alij.

4. Adde, quòd matri suae gloriosissimae, nomen ipsius officio appositissimum, MARIAM, praemponendum mandavit. Et praecursori utriusque parentis mirifico testimonio Ioanni ab Gabriele Archangelo est inditum: abs quo eodem, & ipsius Servatoris vocatum est nomen IESVS, priusquam conciperetur in utero. Cuius rationem apud Mattheum adnectens, inquit: *Ipsè enim saluum faciet populum suum à peccatis*

5. Magna igitur apud Providentiam est nominum ratio, usque adeò, ut quoniam diuinam ignoramus substantiam, in secundo decalogi praeccepto cautum sit: *Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum*. Et in oratione dominica, statim in capite,

†† 2

Virg. lib. 2.
Aeneid.

Georgio
Pisc. Kante

Augustin.
serm. 52 ad
Fratres in
exemo.

Plato.

Gen. 27.
Gen. 32.
Matth. 3.
Platina in
vitis Pon-
tificum.

Luc. 1.
Ibid.

Luc. 1 & 2

VITA THOMAE A KEMPIS.

Matt. 6. te, tanquam primum petendum: *Sanctificetur nomen tuum,*
 Quod & diua Virgo ab eodem Spiritu sancto, (cuius superuen-
 tu gravida erat) edocta, cum magna & incomparabilia sibi à Do-
 mino facta meminisset, pro ijs quas summas reponere potuit
Lucæ 1. gratias, *Es sanctum,* inquit, *nomen eius.*

De utroq;
 Hippolyto.
 Illust. Ba-
 ronius in
 martyrol.
 die 13. Au-
 gusti.
 ym. 19.

6. Magnum item est in nomine futuræ rei præsagium, vsque
 adeò, ut in quibusdam vehementer dubites, virum ante rem, an
 post rem, & propter euentum rei, talia illis nomina fuerint im-
 posita. Ut in duobus Hippolytus: qui (ut nomen indicat) ab e-
 quis in diuersa distracti & dissoluti sunt, sub magna quidem v-
 triusque constantiæ & fidei gloria, sed dissimili causa inæqua-
 liquè felicitate. Nam Theser ille filius Phædræ nouerçæ, à qua
 ad stuprum incestuosum interpellatus erat, illecebris non mi-
 nore visus est restitisse constantiæ & continentia, quam Iose-
 phus ille Israelita dominæ suæ in Ægypto. Quocirca, ut (si hi-
 storia non est) saltem fabulæ ferunt, stulta patris credulitate, &
 iniqua atque improvida aui exorabilitate, nomini suo conso-
 num tandem pertulit supplicium: quale post multa sæcula, for-
 tissimus Christi martyr alter Hippolytus, ob fidei & Christia-
 næ persuasionis præconium. Vtrique tamen, grauissimi autho-
 res tradunt, ante fata illa, tale fuisse nomen impositum.

Petrus de
 Natal 1. 6.
 cap. 135.

Joan. 19
 Martyrol
 Rom. die
 25. Mart.

7. Christophorum, itidem Christi martyrem constantissimū,
 quis non potius post rem, quàm ante rei exitum, sic opinetur vo-
 citatum: cum non sit vero simile, ethnico, & à re Christiana
 penitus abhorrenti, tale nomen inditum, ab illis præsertim,
 quibus Christus penitus abhorrenti, tale nomen inditū, ab illis
 præsertim, quibus Christus penitus iam tū erat ignotus? Quin
 etiam Longino, pro Lonchino, aiunt Hastario illi nomen fuis-
 se, qui in cruce Domini latus hasta aperuit: cū ab hasta seu (ut
 Hispani dicunt) anca, quæ græcis ἀγχι dicitur, nomen illud
 videatur deductum. Veruntamen in confesso est nomina quàm
 plurimis imposita, quæ rebus ab ipsis gerendis certissima præ-
 se ferrent præsagia; qualia sunt in hoc opere explicanda Ge-
 rardi Magni, Florentij, Ioannis Cacabi & aliorum.

CAPVT II.

De nomine authoris, & eius etymo ac interpretamento.

SED quorsum, inquires, omnia ista? Nempe, ut legentium (si
 qui lecturi sunt) animos, rerum varietate non nihil reficiã:
 utque non illotis (quod aiunt) pedibus ad authoris nomina in-
 terpretanda ingrediar. Dicitur enim, mirabili prouidentia,
 opeque sequenti scriptorū, *Thomas Malleolus à Campis seu Cã-
 pensis:*

VITA THOMAE A KEMPIS.

pensis: quæ nomina, eiusdem professioni & vitæ institutis, conueniunt aptissime.

2. Nam secundum Græcam originem, *Thomas* interpretatur *sectus* seu *diuisus*: secundum Hebraicam, *Thomas* *abyssus*: & quod Græcis dicitur *geminus*, *didymus*. *Sectus* autem & *penitus* *diuisus*, à teneris fuit vnguiculis, à cõsortio humani generis hostiũ mundi, carnis, & demonum. *Abyssus* autem, diuinæ contemplationis scrutinio: & *Geminus*, integerrima Dei & proximi charitate. *Sectus* præterea *uit*, & *geminus*: quia secundum interiorem hominem totus adhæsit Deo, vnus factus cum illo: secundum exteriorem autem proximo, illius scribendo, prædicando, operando, inseruiens commodis. *Sectus* à mundo, quia verè dicere potuit, *a Msh, mūdus crucifixus, & ego mundo.* *b* *Viuerè* autem *Christus est, & mors lucrum*. *Sectus* à carne, quia (vt eius ex scriptis patet, & in carne præter carnem cum eius conuersatio esset in cælis, & desiderium habetis dissolui, & esse cum Christo. Atq; ita, cum cogeret corpore adhuc versari in terris, mente versatus est in cælis. *Sectus* præterea ab omni demoniorum commercio: vt quæ signo crucis, & inuocatione sanctissimorum Iesu & Mariæ nominum, sæpius exegisset, & sanctissima vita, & optima exhortatione, & vitæ exemplo, à toto cœnobio quasi exulare compulisset.

3. *Malleolus* autem (quod Teutonice & vernacula illi & mihi lingua *Hemerkhin* dicitur) idcirco in isto præfatio est cognominatus, quod sanctissima conuersatione, venerabili comitate, mellifluis alloquiis, dulcissimo respõso piè. iis scriptis, opportunis exhortationibus, omnem mundi festum & malignitatem, omnes carnis illecebras & petulãtias, omnes diaboli versutias & illusiones, sic contudit, fregit, & contulit, vt si omnes eius sancte vitæ sequaces, & dictis ac scriptis audiētes essemus, planè de illis maximis humani nominis hostibus triumpharem: & ita eos obtunderemus, vt eis nulla esset reliqua in nos insurgendi confidentia. Quin e iam hereticos omnes ita *Malleolus* hic solida sapientia, nihil ambiguum aut Catholicæ fidei suspectum asserens, à scriptis suis *Malleoli* sono repulit, vt ad eius scripta ne aspicere quidem audeant, vt qui nullam in eis malè sentiendi ansam arripere valeant. Cæterum, quia iuxta illud apostolicum: *Templum Dei sanctum est, quod estis vos: ipse verè dici potest templum Domini, & quasi Salomonis, immo Salomon ipse.* (Nam & sapiens & pacificus fuit, & sine querela vixit.) Potest de eo dici, quod tertij Regij sexto de Salomonis templo scriptum est: *Et malleu, & securis, & omne ferramentum, non sunt audita in domo Domini, cū adificaretur.* Vt quasi per antiphrasim

a Gal 6.
b Phil. 1.
c 2. Cor. 10.
d Phil. 1.
e *ibidem*.

et quod
quintus

1. Cor. 3.

3. Reg. 6.
MOA.

VITA THOMAE A KEMPIIS.

dicatur Tomas, veluti Tomos, id est sectio. Vnde & securis & malleolus, cum nulla in eo fuerit sectio, id est, nullum schisma, nulla à fraterna charitate diuisio, nullumq; ab hoc Malleolo murmur, & nulla querela, in toto eius conuictu, fuerit audita.

4. Porro Campi, quos in dioecesi Traiectensi habuit patriam, à capacitate sunt dicti: vnde & Capua Italica sine m. litera. Neque tamen abs re Campi dicti, quòd amplè capiant. Sed quid Thomas hoc capacius, in cuius pectore, vt in sanctiore quodam arario, omnes virtutes omnesque sacre literæ & artes bonæ (ad mensuram tamen) sunt reconditæ? Vsq; adeò, vt quicquid eloqui vellet, è sacris litteris illic reconditis de promeret: sicque ad eas alluderet: vt earum nouitius lector ab ipso primum excogitatas putaret. Hactenus de nomine.

C A P V T III.

De quatuor egregijs (vnde Plato dijs gratias egit) donis: & de totidem in Malleolum vltro collatis eulogijs.

Cicero li.
2. de natu-
ra Deorū.

1. **P**latonem illum prudentissimum, quem (vt Cicero attestatur) Philosophorum Deum quidam nuncupare non sunt veriti; Dijs gratias non vulgares egisse aiunt, quòd homo natus est, non bellua: mas, non femina: Græcus, non barbarus: Philosophus, non amusus nec indoctus. De quorum similibus, beatissimus Thomas noster, Deo Opt. Max. gratias agere potuit; & non semel egit: sed (vt mox dicam) etiam de maioribus eidem in Domino gloriari licuit.

Cap. 18.
seu vltimo.

2. Neque enim id solum Deo acceptum ferebat, aut gratias agebat, quòd homo esset, sed quòd omnino esset, dicens in Hortulo Rosarum ad semetipsum: Lauda Creatorem, qui te fecit hominem & non bestiam. Qui si muscam te fecisset, adhuc laudandus esset, & tibi bene fecisset. Non enim potest leo gloriari de fortitudine sua supra muscam & culicem: quia si leo potest altius clamare, non tamen potest tam altè volare. Significans vnique animanti quippiam in quo excellat esse datum, homini autem supra omnia.

Mat. 23.

3. Neque de hoc magnificè in animo suo triumphauit, quòd mas esset, non femina: sciens in futuro seculo (vbi neque nubent, ait Dominus, neque nubentur) nullum inter marem & feminam beatitudinis fore discrimen, multasque feminas in numeris maribus preferendas. Vnde (vt recitat in sermonibus ad Nouitios) iussus est sodalium quidam, de mysterijs Eucharistiæ hæsitans, credere, quæ Agnes, Cæcilia, & Barbara credidissent. Quam femina.

Mat. 3.
Noui

mirarum gloriam, diua Iulitta b apud Basilium magnum non ta-
cuit. Non parui tamen beneficij loco deputavit, quod dignioris
& firmiteris sexus honorem circa sua merita sortitus erat.

4. Sed neque impatientius tulit, quod non Græcos, sed Teuto
esset natus. Sciens nullum verè Christianum, & Christianis in-
stituti ornatum, ubicumque terrarum natus sit, etiam si verue-
cum in patria; in ista ratione barbarum vocari. Eamq; regionem,
in qua nasci contigit, supra ceteras florere eximia in Christum
pietate, & misit hunc monasticæ religionis amore.

5. Neque deitum magni aestimavit Philosophicum fastum,
aut seculari eruditionem: sciens sine illis, modò charitatem &
pietatem colat, quemlibet supremam assequi posse beatitudinem,
multosque à sincera pietate per literas immodicas auersos. Ve-
rum quatuorculogis atque benedictionibus, iam grandior effe-
ctus, mirificè in Domino gaudis est. Primò, quod inter Christia-
nos natus, & Christianis sacris à primordio vitæ initiatus est.
Deinde, quod Christianis ortus parentibus, & iis piis ac medi-
cis. Tum, quod pueritiam atque adolescentiam suam ab optimis
viris & piensissimis contigerat institui. Ac demum, quod mona-
sticam vitam inter religiosissimos viros ageret. De quibus singu-
lis lubet altius, ad bonorum exhortationem, repetere.

CAPVT IV.

*De magnitudine beneficij Dei, quod inter Christianos
pios natus & conuersatus est.*

1. Grandior itaque factus, summi beneficij loco à D. Aurelio
Augustino doctus censuit, quod recens natus, Christiano
baptismate esset renatus: & in Christiana pietate, religione, fide,
& persuasione, & teneris vnguiculis, cum à parentibus optimis,
tum à sacerdotibus tenellæ ætatis præceptoribus institutus. Id
siquidem à bono rerum aestimatore plaris est faciendum, quam
seclusa fide obtinuisse aut Cræsi opes, aut Alexandri monarchiã,
aut Salomonis sapientiam & gloriam.

2. Nōne enim quam plurimos bonâ indole præditos, beneque
in moribus institutos, propterea perditos, quod Christiani non
essent. Nam quis (vt cæteros taceam) armauit indulgentissimæ
Barbaræ patrem in filiam, nisi mala persuasio de idolis, à maiori-
bus cultis? Quis Traianum, Decium, atq; alios principes Roma-
nos, quos aliòquid dicunt fuisse non malos, in sanctissimos, Chri-
sti martyres factis fecit? Nimirum eadem pessima de diis suis
persuasio, per quam occidendo sanctos, & vita dignissimos, ar-
bitrabantur sese obsequium præstare Deo. Infelix profectò pa-
ter, & infelices principes, sic à via veritatis aberrantes, vt quibus

exemplo 4
inter mi-
racula S.
Agnetis,
post ser-
monem
octauunt.
b Hom. 5.
in S. Iu-
littâ mar-
tyrem.

VITA THOMAE A KEMPIS.

iustitiæ lumen non illuxit, & Sol intelligentiæ non est ortus. Scriptum enim est: Nisi credideritis, non intelligetis. Felix contra Thomas noster, qui ab initio vitæ Christi sacris est illustratus, & præcipuis virtutibus ornatus, & qui ab adolescentia sua portavit iugum Domini.

3. At nunc, si ad mores seculi nostri respicere vacet, videamus plerique omnes solo nomine Christiani: quin etiam in id peccare, quod sanctissimum Christi nomen sic assumimus in vanum. *Exodi 20.* Vbi enim est nunc veritas, Christiano digna? Vbi fides? Vbi iustitia? Vbi charitas illa maiorum nostrorum gemina? Vbi sanctæ vitæ splendor? Vbi vestium simplicitas? Vbi vigiliæ? Vbi ieiunia? Perierunt hæc, (nisi in religiosis domibus) omnia. Et in eorum locum, successerunt teterrima vitiorum monstra, præsertim hæc tempestate, suborta hæresi etiam in Sacramenta Christi blasphemata, vsque adeo, vt quod Christus Iudæis interminabatur, iam ingruentibus Turcis verendum sit nobis, vt malos malè perdat, & vineam suam locet aliis agricolis, (Christianis tamen, sed melioribus) qui reddant ei fructum temporibus suis. Verum quia optimi viri sanctissimam vitam, non satyram scribendam receperunt, non addam verbum amplius.

Matt. 21.

CAPVT V.

De paupertatis excellentia & eius amore, à Thoma nostro à parentibus imbibito.

1. **S**ecundò, ingentis beneficii duxit loco, quòd parentibus piis & iis modicis natus esset. Sicut enim, auctore Augustino, Ecclesia Stephani protomartyris precibus conversionem debet Pauli: & auctore Ambrosio, D. Monica piensissima matris lachrymis, Augustini: Non enim fieri (inquit) potuit, vt tantarum lachrymarum filius periret. Ita Thomas debet parentibus, & nos Thomæ, tot paupertatis, modestiæ, seu humiliationis, & patientiæ præconia: quæ cum sæpe alibi, tum in opere de tribus tabernaculis habentur maxima.

S. Aug. ser. de S. Stephan.

Georg. Pirc Karmæ.

2. Natus enim est patre opifice, quotidiano labore victum ægrè queritante Campis, vrbe insigni in Traiectensi diocesi, siue, quod alij sentiunt, in agro Campano: matre autem, (vt Carthusianus pater scriptum reliquit) humili genere, quod ego interpretor, fortuna tenui. Nam vt ipse in vita Florentij de se attestatur, receptus est patrociniò Florentij in domum matronæ sanctæ, deinde in domum pauperum clericorum: & utrobique elemosynis educatus. Pientissimæ autem matris, exhortationibus, sanctioris doctrinæ, & per eam religionis imbibit amorem. Paterna autem vita, ad omnem laborem indurata, omni paupertate,

VITA THOMAE A KEMPIS,

te, modestia, & tolerantia decorata, has tres præcipuè induit virtutes: ferè enim sit, vt filij parentum insequantur mores,

3. Quocirca eas in tribus collocavit tabernaculis: Et in primo quidem paupertatem non abs re, quoniam Dominus ipse nos- ter, omnium rerum cognitor perspicacissimus & censor æquif- sumus, primos beatitudinis assequutores definivit, qui pauperes essent spiritu. Et in omnibus paradoxis & consilijs suis nihil tan- toperè commendauit, quanto paupertatem & rerum omnium abdicacionem: prauidens nimirum, per opum incrementa, & paupertatis contemptum, veram religionem & omnis honestatis amorem labefactatum iri. Quam rem ne dæmones quidem tacue- runt, vaticinantes & Lacædemonica & Romane gentis imperia per diuitiarum luxum ad interitum ventura.

4. Verum, vt non omnium erat olim adire Coriothum, ita nec omnium est agnoscere paupertatis donum. Quippe, vt Lucanus cecinit:

*Nondum intellecta deorum
Munera.*

Omnès enim, vt Comicus ait, ad rem sumus auidiores. Ideoque, vt ad prouinciam petitis, terribilem, & factu difficillimam, sed planè diuinam Maronianus Euander hospitem suum Eucan- hisce inuitat verbis:

*Aude hospes contemnere opes, & te quoque dignum
Finge Deo.*

Quæ verba acerrimo vir iudicio, quamplurimi æstimat Seneca, non minoris à quouis Christiano estimanda. Sunt enim parado- xo illi dominico consona: *Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia que habes, & da pauperibus.* Perfectam enim sic esse, est se fingere & efformare, vt sit dignus Deo. Alioqui dicat Dominus: Qui non reliquerit omnia propter me, non est me dignus. Vnde & Angeli ad pastores: *Et hoc vobis signum: Inuenietis infantem pannis inuolu- tum, & positum in præsepio.* Quod signum? Nisi diuinitatis, sub pan- niculis latentis. Nam & viuens & moriens non habuit, quo caput incliparet.

Horatius l. 1. epist ad Scauum, quæ proxima est antepenulti- me.

Virg. l. 8. Acacid.

Matt. 19.

Luca 2.

Luca 9.

C A P V T VI.

De modestia, ac humilitatis laude.

Tantum ergo absfuit, vt hunc paupertatis buccinatorè mo- dicorum parentum, aut toleratæ per adolescentiam totam inopie puduerit vel pœnituerit: vt se pauperrimum non semel prædicarit, & paupertatis ac modestiæ amorem omnibus, quam- maximo posset studio, induxerit: multum in hoc instituto à va- nissimo illorum fastu discrepans, qui parentes & affines tenues agnoscere

VITA THOMAE A KEMPIS.

agnoscere recusantes. Si quem vel millesimo rano, dignitate aut diuitijs præditum, cognatum vel affinem habeant, illum semper in ore versant: similes (vt in apologis est) magni cuiusdam Pontificis mulo, phaleris & stragulis superbo: qui ab equis sepe rogatus, quisnam illi pater fuisset, Nescio, inquit: at auus maternus, regius erat cursarius, illius cretus semine, cui D. Georgius, cum draconem sterneret, insidebat.

2. At non ita Thomas, paupertatem suam & parentum modicam citatem vt rem gloria dignam prædicans, & sese per hoc humilians, insequutus (vt opinor) modestiam & candorem D. Petri Apostolorum principis. Cui cum Paulus in faciem restitisset, idque ad corroborandam fidei libertatem scriptis commendasset, adiciens in epistola ad Galatas, quia reprehensibilis erat: ipse non solum non inuidit ei aut scriptis eius, verum etiam vltro commendauit in epistola postertore, sic scribens: *Sicut & charissimus frater noster Paulus secundum datam sibi sapientiam scripsit: sicut & in omnibus epistolis, loquens in ijs, in quibus sunt quedam difficilia intellectu qua indocti & instabiles deprauant.*

3. Neque id in hoc Thoma magnopere mirandum, vt qui norit eam virtutem in Christiana pietate plane heroicam censeri: cum eam ethnici ne nomine quidem testis receperint, interpretantes eam abiectiorem, ac citra decorum extenuationem quomodo (licet rarus) in sacris quoque literis nonnunquam accipitur. Iudæi verò eius efficaciam non ignorauerunt quidem, scientes Dominum in orationem humilium respicere, & humiles saluos facere. Vnde legimus humiliatiorem Estheris, Iudithis, Regisque Ninuitarum, & omnis populi.

4. Verum Christiani in ea excelluerunt, sequuti certissimum ductorem Christum ita dictitantem: *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde.* Quam humilitatem, ad nostri eruditionem multis comprobauit argumentis. Primo, quia, cum esset splendor paternæ gloriæ, tamen formam serui etiam (vt Thomas dicit) mali accipiens, de virgine sanctissima quidem, sed de placentis peccatoribus orta, nasci dignatus est. Et perrare, & coram patris, nisi adiuratus, se filium Dei, frequentissimè autem filium hominis prædicauit: idque numero vnitatis, vel quod solam virginem agnosceret in terris parentem: vel quod vnus hominis, videlicet Adami, & ita totius generis humani, cuius sero adit ergo venerat, sese profiteretur filium. Scimus enim totum, id est genus ipsum, vnitatis significari numero, vt pluralitatis partes: vt indicant terra & terre, mare & maria. Secundo quod cum esset Dominus dominantium & regum rex omnium, sic conuersatus est inter modicos ministros, vt qui ministraret, etiam traditoris sui,

Galat. 2.

1. Pet. 3.
2. Pet. 3.
in omnibus epistolis, loquens in ijs, in quibus sunt quedam difficilia intellectu qua indocti & instabiles deprauant.

Psal. 101.
Psal. 33.

Matt. 23.
Heb. 1.
Phil. 2.

Matt. 26.
Matt. 12.
& 24.
Marc. 14.
Luc. 59.
& alibi.

Apoc. 19.

Joan. 13.

mini-

VITA THOMAE A KEMPIS.

minimè incogniti, pedes lauare dignatus. Tertio, quòd gloriam suam nusquam quæsiuit, quamuis Euangelista de eo scripserit: *Vidimus gloriam eius, gloriam quasi unigeniti, plenam gratia & veritatis.* Sed quid per singula curram, cum tota eius vita sit modestiæ & humiliationis norma?

5. Quin etiam sanctissima & ab omni labe purissima mater eius, qua circa Deum nec maius, nec sanctius quicquam excogitari potest, humilitatis efficaciam agnoscens. *Quia, inquit, respexit humilitatem ancillæ suæ; ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.* Humilitati nimirum acceptum ferens, quòd cæli & terræ Dominum in virginali gestaret vterò: non virginali castitati, non integerrimæ charitati, non incomparabili sperac fidei, non denique aliarum virtutum omnium consummationi. Ideoque mox paulo in cantico eodem, *Deposuit (inquit) potentes de sede, & exaltauit humiles.*

6. Præterea Baptista, præco & index Domini Ioannes, quo inter natos mulierum non surrexerat maior, ingentis humiliationis præ se ferentia, verissima tamen confessione, (cum facile populo persuadere potuisset se esse Christum) confessus est, & non negauit: confessus est, quia sum ego Christus. Immo inquit: *Venit fortior me post me, cuius non sum dignus procumbens, solvere corrigiam calceamentorum eius.* Et ideo venienti ad se, vt baptizaretur, Domino ait: *Ego à te deo baptizari, & tu venis ad me?*

7. Alter quoque Ioannes, (peculiari quodam amore à Domino dilectus, eumque in mutuo amore sic prosequutus, vt totus charitatis igne inardesceret) in euangelio cum de dilecti diuinitate magnificè vbique loqueretur, Deumque de Deo, & apud Deum, & lumen de lumine illuminans omnem hominem, prædicaret: de se id modò expressit, quòd ab eo dilectus esset, nò sui laudandi, sed graui in dilectum animi significandi gratia. Quocirca minus recipiam eos, qui ipsum de se dixisse illud aiunt: *Fuit homo missus à Deo cui nomen Ioannes:* cum de Baptista manifestè dictum sit, vt de quo prophetia extabat: *Ego vox clamantis in deserto, &c.* In epistolis autem, quamuis præcipuam de dilectione Dei & proximi nauaret operam, tamen sui humiliandi non immemor, *Si dixerimus, inquit, quòd peccatū non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est.* Nihil enim efficacius est ad pij animi humiliationem, quam se peccatorem fateri.

8. At Paulus ipse, (vas electionis, in tertium vsque cælum raptus, vbi arcana vidit, quæ non licet homini effari, cui magnitudo reuelationum facta est: qui Euangelium, quod prædicauit, non accepit neque didicit ab homine sed per reuelationem Iesu

Christi-

Ioan. 8.

Ioan. 1.

Luca 1.

Ibid.

Matth. 11

Ioan. 1.

Marci 1.

Luca 3.

Matth. 3.

Ioan. 1.

Ibid.

Ibid.

1. Ioan. 1.

Act. 9.

1. Cor. 12.

Ibid.

VITA THOMAE A KEMPIS.

Gal. 1.
Gal. 2.
1 Tim. 2.
Rom. 1.
Rom. 7.
Ibidem.
Phil. 3.
1 Cor. 15.
Ibidem.
1 Tim. 1.
Ibidem.

Christi: Cui Iacobus, Cephas & Ioannes, columnæ Ecclesiæ, dexteræ dederunt societatis.) Doctor inquam ille incomparabilis gentium, quæ non emisit humiliandi sui testimonia? Paulus inquit seruus Iesu Christi, carnalis sum, venundatus sub peccato. Quod enim operor, non intelligo. Fratres, ego me non arbitror comprehensisse. Nonissimo autem omnium tanquam abortiuo, visus est mihi Dominus. Ego enim sum minimus apostolorum, qui non sum dignus vocari apostolus, quoniam persecutus sum ecclesiam Dei. Et rursus: Iesus Christus venit in mundum peccatores saluos facere, quorum primus ego sum: qui prius blasphemus fui, & persecutor, & contumeliosus. Sed ideo misericordiam consequutus sum, vt in me primò ostenderet Christus Iesus omnem patientiam, ad informationem illorum, qui credituri sunt illi in vitam æternam. Sed ad quid reliqua perscribam, cum omnia omnium apostolorum & facta & dicta & scripta aut humilitatis sint testimonia, aut ad humiliationem exhortatoria? Nec abs re: cum Deus superbis resistat, humilibus autem det gratiam.

Iacobi 4.

CAPVT VII.

De patientia laude.

Mat. 10.

1.] N eodem parentum venerandi Thomæ tugurio, humilique casa, tertij quoque tabernaculi præsidem, familiarem sibi fecit patientiam; quæ sanctæ perseverantiæ parens est, cui vni laborum omnium reponitur merces & corona. Parum enim fuerit bene incepisse, nisi ad finem vsque perduxeris. Atqui à teneris vnguiculis & primis incunabulis, in re tenui duriter educatus. viderit patrem assiduo labore & in sudore vultus sui panem manducantem: matrem in educatione liberorum f. dulam, ad custodiam rei domesticæ attentam, in opere alacrem, in victu sobriam, in potu abstemiam, in verbis parcam, in factis pudicam, vix possit sentire, ne dicam reicere laborum aut parsimoniæ duritiam. Quocirca Malleolus in paternis laribus, ad omnem patientiam & inopiæ tolerantiam institutus, facile cum esset Dauentriæ, elemosynis ad literarum studia nutriendus, omnes labores omnemque inopiam pertulit. Qui etiam laborum suorum mercede, se geniumque se suum fraudans, precium scripturæ ad pedes præfecti pauperum in communem alimoniam apposuit.

2. Deinde, cum sexennium totum ad religionis regularis specimen impenderet, quæ non exhibebat patientiam? Adde, quum religionem illam professus, tam esset in choro assiduus, tam in cohortandis sodalibus strenuus, tam in suscipiendis & consolandis peregrinis & hospitibus comis & benignus, tam denique in

cor-

VITA THOMAE A KEMPIS.

contemplandis diuinis feruens; quanta putas tolerantia, quanta-
 que præditus fuerit patientia, qui tot horas nocturnæ quieti, &
 permissæ interdum ab opere vacationi suffurari potuerit; ut tot ad
 bonorum eruditionem & exhortationem libellos, quot hîc vide-
 bimus, conscriberet, emendaret, emitteret? Quorum singuli, si
 eorum ad sacras literas conformitatem aut allusionem, & san-
 ctorum Patrum & Ecclesiæ doctorum placita, & eorum consen-
 sionem respexeris, videantur totam hominis vitam sibi vendi-
 casse. Ere igitur, quam tam vilem cognouit, tantopere in libel-
 lis suis extulit patientiam. Virtus nam vidua est, quam non pa-
 tientia firmat. Vnde & Dominus: *in patientia vestra possidebitis a-* Luca 21.
nimas vestras Et Poëta: *Superanda omnis fortuna fœnax est.* Quam
 rem felicissimè assequuti sunt omnes fidei Christianæ martyres,
 effecti patienti victores, & præcipui voti compotes. Felicia igitur
 beati huius Thomæ incunabula, in quibus concepit tot tanta-
 rumque virtutum seminaria.

CAPVT VIII.

*De Gerardo Magno constitutore clericorum regularium, seu Fratrum
 D. Hieronymi ac Gregorij: sub quibus Thomas Malleolus, bonas
 & sanctas literas & religionem didicit.*

1. TERTIO, non minoris existimauit felicitatis, sed ingentis vi-
 troque à Deo in se collati beneficii, quòd ab optimis præ-
 ceptoribus sanctissimè viuentibus, & optimè tam verbis quàm
 vitæ exemplo docentibus, pueritiam atque adolescentiam suam
 contigit institui. De quibus primùm lubet paucis disserere, quo-
 modo & à quo instituti sint, & quæ eorum sint instituta. Deinde,
 quomodo hic Thomas ad eos sese appulerit, & ab eis ad religio-
 nem animatus sit.

2. Primùm itaque, quia videor operæ pretium facturus, aut
 certè beneuolentiæ meæ obtemperaturus, si paucis perscripsero
 sodalitiū aut sanctam congregationem clericorum regularium,
 (quos peculiari nunc Fratres vocant nomine) eorumque insti-
 tutores & instituta: ut partim ex Thomæ Malleoli monumentis
 collegi, partimque aut puer ipse vidi, aut ex optimis præceptori-
 bus meis accepi Gandauī insigni Flandriæ oppido, in domo Fra-
 trum D. Hieronymi, id modò lubens (tametsi parergon) aggre-
 dior. Anno igitur salutis humanæ millesimo trecentesimo & qua-
 dragesimo natus est Dauentriæ (quæ vrbs clarissima est, in terri-
 torio & diocesi Traiectensi) puer scitus, patre eiusdem vrbis ci-
 ue illustri & opulento, è familia Magnorum, qui vernacula sua
Groote

VITA THOMAE A KEMPIS.

Groote dicuntur: quem Christianis expiationibus initiatum, & lustrali baptismate purgatum, Gerardum curauit nuncupatum. Et transactis primis infantiae annis, literulis erudiendum bonis viris tradidit: & ubi iam quindecimum (ac accepti) aetatis ageret annum, Parisios misit, ubi cum insigni laude, bonarum artium adeptus est insignia, annum iam agens decimum octauum. Deinde aliquantisper illic cum Theologis conuersatus, cum esset acri ingenio & indefatigabili studio praeditus, supra modum profecit.

3. Qua fama audita, pater laetus ipsum domum reuocauit, ubi doctrinae & eruditionis acceptae omnibus mirificum dedit specimen, disputando, percunctando, interpretando & docendo, ita ut omnibus esset stupori. Nec contentus ea gloria, adiit Colonia Agrippinam urbem insignem, & bonarum artium Academiam illustrem, splendidis vestibus (ut qui in amplo patrimonio natus & educatus fuerat) amictus: & illic, modo cum doctis viris congressus, modo publice profitens ac praelegens, magnum nominis sui accepit incrementum.

4. Accidit autem, ut cum illic esset, spectaculis publicis intentus, veniret ad eum quidam missus ab anachoreta per reuelationem edocto, qui auriculam eius vellens, oraculum hoc instillauit:

*Non tibi, Magne, diu spectacula vana placebunt:
Namque vocare aliò.*

Quae verba, non minus quam Sibyllae folia veridica, licet ipse tunc parui faceret, mox tamen verissima comperit. Nam paulo post venerabilis quidam Pater, & primus patrum Carthusianorum Monichusen (id est monachorum domus) insignis in Geldria, qui cum ipso Gerardo in literariis gymnasiis conuersatus fuerat, eiusque ingenium & indolem & doctrinam norat, grauius ferens virum tam doctum, & bono horoscopo bonisque parentibus natum, mundi vanitatibus irretiri. Admonuit sodales, ut secum pro conuersione & resipiscentia cuiusdam amici sui orarent. Et paulo post, pro domus illius negotiis curandis Traiectum, ubi Gerardum suum tunc agere audierat, se recipiens, peractis illis Gerardum conuenit, & sanctis cohortationibus & admonitionibus, quas Malleolus noster graphicè describit, à mundi pompis, carnis illecebris, & diaboli laqueis, ad sanctioris vitae amorem attraxit. Neque eum diu oculiuit: nam patris ex illo elapsis diebus, vestium luxum omnem reiecit, capillos in coronam rasi, indumentum piecum seu griseum & oblongum super ciliçium asperrimum induit: & pro mitra magistrali capitum nigrum,

VITA THOMAE A KEMPIS.

grum, redimiculo à tergo ad cincturam demisso, illique alligato accepit. Et insuper, quoties egrediendum erat, pallium in talos vsquè dimissum, sed viliori lanitio contextum, assumpsit. Quam *Psal. 76.* vitæ mutationem, ij qui nesciebant esse dexteræ excelsi, & qui cuiuscunq; esset, imitari volebant, naso suspendentes acuto irridebant, distantes hominem in sania vexari. Ipse verò patientissimè ferebat, gaudens quòd dignus esset, pro imitatione seruatorum *Act. 5.* Christi, contumeliam pati.

5. Ut autem instructior esset ad vitam regularem ducendam & alijs prædicandam, monasticos viros vitæ sanctimenta claros, & claustrali disciplina ad amussim institutos, sæpe visit ac consultiuit, & plures dies Carthusiam Monasticæ domus in Geldria incoluit. Venerabilem quoque virum & sanctitatis fama illustrem. Ioannem Rusebrocum, Vallisviridis Canonicorum diui Augustini adhuc pauperum bonorum temporalium, sed cælestium præditiuitum, primarium, iuxta Bruxellas oppidum Brabantiz perurbanum inuisit. In quo doctrinæ exuberantiam opinione maiorem & sancti Spiritus charismata mirifica agnouit. A quo & eruditior, & ad sanctiorem vitam ducendam & prædicandam alijs animatior effectus. Dauentriam rediit: vbi & religiosorum & sacerdotum bonorum & doctorum consilio ad prædicationem diuini verbi est accinctus, acerbissimus sceneratorum, adulterorum, sacerdotum concubinariorum, & plurium beneficiorum inutilium possessorum reprehensor. Inuentus autem vtriusque sexus prudentissimus, ad castam vitam, mundani luxus & diabolicæ perfidiæ contemptum, exhortator; per Traiectensem ferè dioccesim, etiam in Hollandia, verbum dominicum seminans.

6. Aedes autem paternas, atque omnes patrimoniij sui satis opulenti facultates, ad castè ac sanctè secum viuere volentium exposuit sustentationem. Vnde effectum est, vt breui magna vis sanctarum virginum ad ipsum conueniret: quibus addicta peculiari domo, operis feminini, nendi, texendi, & similibus actibus, vitam sobriam tutari iussit: donec in lege dominica, & monastica vita institute, quæ vellent (volebant autem plurimæ) vestalem profiterentur vitam. Maior tamen bonorum puerorum ac pauperum clericorum vndique ad eum conuolauit numerus: quibus sanctorum librorum scribendi statis horis (hoc est studio litterarum non necessarijs) prouinciam assignauit: mercedem iustam singulis quidem reponens: sed non semel totam, vt sæpius venientes, sæpius sanctas ad religionem exhortationes vna cum pecuniola acciperent; & ne semel acceptam prodigaliter absumerent.

7. Hoc

VITA THOMAE A KEMPIS.

7. Hoc itaque prædicandi, prædicandi, docendi, exhortandi, sanctissimè & austerissimè viuendi, & mundi, ac quicquam eius esset, contemnendi studio in eo perspecto, adhæserunt illi cōplures viri docti: inter quos præcipuus, & inter primos venerabilis futurus, Pater Florentius Leiderdamus, in consinio Hollandiæ, ad sextum à Traiecto lapidem, claris & splendidis natalibus ortus, & liberalium artium in Pragensi apud Bohemos gymnasio tunc claro, & nondum hæresi (quæ adhuc cristam erigit) infecto, professor cum insigni laude effectus, in collegio D. Petri apud Traiectum canonicatum adeptus; omni pompa & opum splendore dimisso, sanctissimi Gerardi sodalitiū inijt: à quo tandem omni ex parte probatus, quanquam inuitus ad sacerdotium est prouectus: & ecclesiæ S. Lebuini Darentriensis vicarius constitutus, toti clero omniq̃ populo præluxit eo vsque, vt à Magno ipso, iam iamque naturæ legibus & fati concessuro, totius sodalitij pædonomus ac moderator sit electus.

8. Obijt autem Magnus, plenior sanctitatis quàm dierum, anno Domini millesimo trecentesimo octogesimo quarto: ætatis suæ quadragesimo quarto, cum ingenti sanctæ vitæ præconio, quod nec chronicarij celebres reliquerunt tacitum. Sed prius quàm ad superos transiret, ad religiosas domos extruendas opes animosque adiecerat. Verùm quod ipse præuentus morte non potuit, per successores effectum est, à quibus extructæ sunt domus duæ Canonorum sub regula D. Augustini militantium, nunc valde illustres, altera in VVindeshem, altera in diuæ Agnetis monte iuxta Svollas, vt latissimè scripsit Malleolus.

CAPVT IX.

De clericorum regularium, & qui vulgò Fratres dicuntur, institutis & incrementis.

POST transitum itaque Garardi Magni, successor eius Florentius, fragilitatis humanæ neque ignarus neque immemor; vt sancta & salubris illa institutio non statim intercideret, ex sodalium præsertim seniorum consilio, quàm à Magno didicerat formam viuendi omnibus suis sequacibus citra votum seruandam præscripsit. Statuitque, vt quam proximè possent, ad apostolorum & primæ Christi ecclesiæ vitam accederent: ita vt in tota congregatione esset cor vnum, & nullus quicquàm sibi diceret aut diceret proprium. Nullus extra domum sacerdotia ambiret, nec vbiuis gentium, aut beneficia ecclesiastica, aut officia mundana, lucri gratia. Domi autem, qui digni inuenirentur, ad sacer-

VITA THOMAE A KEMPIS.

facerdotia sancta non nummosa promouerentur. Omnes autem castè & in paupertate viuerent, in eo habitu, quem Magnus instituerat.

2. Nullus ostiatim mendicaret: & ne ad id paupertate cogerentur, cavit ne quisquam otio indulgeret: sed omnes, vbi docti essent, sacros libros scriberent, aut pueros docerent. Deum ipsi, & omnes quos erudirent, summa pietate venerarentur & colerent. Proximum iusta charitate diligere, & elemosynis indigentem iuxta facultatem fouerent. Ipsi autem inter se fraterna charitate conuiuere. Primario seu patri suo, in omnibus licitis & honestis, sine magna inquisitione audientes essent; vt qui summum in charitate & obedientia meritum reponerent. Omnia præterea luera, siue ex communi siue ex priuato labore obuientia, iuxta apostolicum institutum, ad primarij ponerent pedes, nihil (si qua fortè occasione sodalium relinquerent) secum asportaturi.

3. Qua forma ab eis suscepta mirum in modum excreuerunt: ita vt colonias, & quasi apum sanctarum examina, ad totam ferè Germaniam emitterent: sursum in Frisiam, Westphalam, & subsequentes paulatim prouincias: deorsum in Geldriam, Hollandiam, Brabantiam, Flandriam, & hisce diebus Cameracum vsque: vbi opera & accuratone eximia doctrinæ & laudata vitæ Parisiensis scholæ Theologi, magistri Ioannis Standonci, honorabilem inceperunt Academiam; missuri (si vero ducor augurio) propediem pro omnem Galliam strenuos vineæ dominicæ colonos. Quod non esset magnopere mirandum ijs, qui eorum mores ac instituta, & quæ ex eis Christiana religio sumpsit incrementa norint. Cuius rei Malleolus noster, in proximo capite, amplissimum perhibebit testimonium. Nam ex huiusmodi clericorum regularium ac Fratrum congregatione in diuersis locis constituti sunt: alij sanctarum monialium, alij pauperum religiosorum nondum sacerdotes habentium Patres, & confessionum auditores, sacramentorumque administratores.

4. Ex discipulis autem & eorum auditoribus referta & sustentata sunt omnia verè religionis cœnobîa, vt Thomas prædicat, Carthusiensium, Cisterciensium, Benedictinorum, & præcipuè Canonicorum D. Augustini: quos quasi bis canonem seruantes, iterato vocabulo, Regulares vocant. Nostra autem tempestate, vt ipse vidi, quam plurimè domo Gandauensi ingressi sunt cœnobîa Minoritarum, regulam sancti Francisci obseruantium, & Prædicatorum, & Carmelitarum, qui duo illic antiquas & merito laudatas habent congregationes. Nam à pueritia mea vidi eos in ordinis sui obseruatione & sanctitatis splendore suauissimum ad populi ædificationem odorem Christo offerentes. Sed

†††

audia-

VITA THOMAE A KEMPIS.

audiamus Malleolum, ita de se capite primo ac de discipulis Florentij differentem.

CAPVT X.

De Thoma Malleoli ad dictos fratres appulso, & apud eos adificatione.

I. Vm igitur studij causa in annis adolescētiæ Dauentriam peruenissem, quæ sui iter pergendi ad regulares in Wyndesem. Ibi que inuentis Fratribus canonicis regularibus cum germano meo, hortatu illius inductus sum adire summæ reuerentiæ virum, M. Florentium, Dauentriensis ecclesiæ vicarium sacerdotemq; deuotum: cuius fama dulcissima ad partes superiores iam ascenderat, & in amorem sui mentem meam traxerat: quem frequens turba scholarium, in diuinis rebus agentem, commendare solebat. Visu enim & auditu iustus erat, atque omnium oculis gratiosus: utpote verus Dei cultor, & sanctæ matris ecclesiæ deuotissimus venerator.

2. Venientem ergo ad præsentiam Patris reuerendi, mox pietate motus, aliquantisper me secum in domo tenuit, & ad scholas instituit, datis insuper libris, quibus me egere putauit. Demum hospitium, cum quadam honesta & deuota matrona, gratis impetrauit, quæ mihi & alijs multis clericis sapius bene fecit. Adiunctus itaque tam deuoto viro & fratribus eius, quotidie deuotam eorum conuersationem attendi & inspexi: & gauisus sum ac delectatus in bonis moribus eorum, & in verbis gratiæ, quæ de ore humilium procedebant. Quia nunquam prius tales homines tam deuotos & feruentes in charitate Dei & proximi, me vidisse memini: qui inter seculares viuentes, de seculari vita nihil habebant, nihilque de terrenis negotijs curare videbantur. Nam domi quietè manentes, libris scribendis operam sollicitè dabant: sacris lectionibus & deuotis meditationibus frequenter insistentes, ad iaculatas orationes laboris tempore pro solamine recurrebant. Manè etiam dictis matutinis horis ecclesiam visitabant; & inter Missarum celebrationem, primitias oris sui & cordis suspiria Deo libantes, puras manus & oculos mentis, corpore prostrati, leuabant ad cælum, precibus & lamentis, Deum sibi per hostiam salutarem reconciliari quærentes.

3. Huius eximie congregationis primus institutor & spiritua-
lis Rector extitit Dominus ac M. Florentius, virtutibus ornatus,
& diuina sapientia in agnitione Christi refertus: sacre apostolice
vitæ, cum suis presbyteris & clericis, formam humiliter imitan-
do. Isti ergo, cor vnum & animam vnam in Deo habentes, sin-
guli quæ sua erant in commune conferebant, & simplicem victum
ac vestitum accipientes, de crastino cogitare vitabant. Sponte
nam.

VITA THOMAE A KEMPIS.

namque se Deo dicantes, omnes rectori suo aut eius vicario obedire satagebant: & sanctam obedientiam pro summa regula tenentes, totis viribus se ipsos vincere, & passionibus resistere, ac motus propriae voluntatis frangere nitentur: rogantes insuper feruenter, vt pro defectibus & negligentijs suis feriosè corripere-
rentur. Idcirco gratia magna & vera deuotio erat in eis, & multos edificabant verbis & exemplis: atque patienter derisiones se-
cularium ferentes, plures etiam ad seculi contemptum perduce-
bant. Et qui antea illos despexerant, vitam eorum sine honore
tanquam stulticiam existimantes, postea ad Deum conuersi, &
deuotionis gratiam experti, veros Dei seruos & amicos, palam
illos conscientia perurgente, fatebantur.

4. Multi ergo viri ac mulieres, mundana felicitate contenta,
conuersi sunt ad Dominum: & consilijs dilecti patris domini
Florentij imitantes, præcepta dominica seruare, & misericordiæ
opera Christiana deuotione in pauperes exercere studuerunt.
Adiuuabant autem eum omnes fratres sui, verbum vitæ retinen-
tes; qui tanquam luminaria cæli in medio turbarum lucebant
mundo secescenti. Quidam etiam sacerdotes, scientia diuinæ le-
gis illustrati, strenuè in ecclesia prædicabant: quorum ex prædi-
catione fideles populi, in actibus pijs exercendis & sermonibus
sacris audiendis, salubriter sunt instructi. Hæc ille.

5. Et in vita Arnoldi, quæ habetur capite decimo quarto, dicit
sic: Eodem tempore, adiuuante D. Florentio & consulente, domū
illam (scilicet pauperum studentium) inhabitare cœpi: & ferè per
annum in congregatione illa cum Arnolde permansi, simul vna
camerula vnoque lecto ambo contenti. Ibi quippe didici scribe-
re & sacram scripturam legere, & quæ ad mores spectant, deuo-
tosque tractatus audire. Ad seculi quoque contemptum fortius
animabat, maximè dulci conuersatione fratrum, & pia admoni-
tione Arnoldi, quotidie adiutus & instructus. Quicquid tunc
scribendo lucrari potui, in sumptus communes tradidi: & quod
mihi defuit, larga pietas dilecti domini mei Florentij pro me
persoluit, & paternè in omnibus subuenit. Hæc & his similia in
pluribus locis Thomas noster: quæ vt ab eo scripta sunt, ideo sic
reposui, vt ipsius testimonio probem, quod assumpsi; summi be-
nefici loco deputasse, quod inter sanctos contigisset versari, & a
talibus institui. Nunc paucis absoluamus reliqua.

De animatione Thoma nostri ad religionem Canonice
Dini Augustini.

1. vodam igitur die festo, peractis iam ritè diuinis, cum Florentius alumnum suum Malleolum solito alacriorem adnotasset, vocatum ad se in cubiculum sic affari instituit: Thoma fili in Domino charissime, tempus appetit, quo constituendum est tibi genus vitæ, qui & qualis & in quo genere esse velis. Iam enim ad Pythagoricæ literæ biuium accedis. Vides, quot in mundo sint erumnae, quot laquei, quot pericula & mala difficulter euitabilia. Et si fortè quippiam in eo dulce aut delectabile visum, quod dulce est, quàm citissimè præterit: at quæ id ipsum sequitur poenitentia, æternum manet. Sæpe item & nobis & fratribus nostris admonentibus audiisti, de omni cogitato, dicto, & facto, feuerissimo & infallibili iudici Christo rationem esse reddendam. Credere enim oportet accedentem ad Deum, quia est, & inquirentibus se remunerator sit. Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi, vt referat vnusquisque propria corporis, prout gessit, siue bonum, siue malum.

2. Statutum itaque est omnibus mori, & nescimus quando. Tot enim nobis fata impendent, vt verè dictum sit:

*Nemo tam diuos habuit fauentes,
Crastinum vt possit sibi polliceri.*

Horat. l. 4. Nam, vt cecinit alter:

Carmin.
Ode 7.

*Quis scit, an adiciat hodierna crastina vitæ
Tempora dii superi?*

A sit vbi cecideris, caue speres amplius salutarem tibi dari poenitentiam. Iurauit enim Angelus per viuentem in seculorum secula, quòd tempus non erit amplius. Iuxta quod scriptum est: Si ceciderit lignum ad austrum, aut ad aquilonem, in quemcumque locum ceciderit, illic erit. Neque id difficile creditu, quando nec è caelo deinceps vllius erit detructio, nec ab inferno redemptio: & necesse est, vt tandem ad alterutrum, semper ibidem permansuri, traducamur. Vt autem, & æternum væ ijs, qui ad infernum: Quia qui minimis (cum nulla sint parua) illic vrgebitur tormentis, grauiora geret, quàm si ipse vnus à mundi constitutione vsque ad eiusdem consummationem omnes omnium viuentium cruciatus tulerit.

3. Quamobrem clementissimus animarum nostrarum redemptor & zelator optimus: Quid, inquit, prodest homini, si mundum vniversum lucretur, animæ verò suæ patiatur detrimentum? Aut quam

VITA THOMAE A KEMPIS.

Quam dabit homo commutationem pro anima sua? Ideoque saepe nos monuit, vt semper vigilemus, quia non scimus diem neque horam. Quod ex abundantia miserationum suarum effecit, ne si horam sciremus, tardaremus ad eum conuerti. Conuertamur ergo ad eum, dum tempus habemus, ex corde nostro: & beati, qui a teneris annis. Bonum enim est viro, cum portauerit iugum Domini ab adolescentia sua, & illi de se holocaustum fecerit, totumque incenderit caput cum cauda: ne florem aetatis mundo, carni, & daemone impartitus, inualida caudam Deo excipiat.

4. Est autem, vt saepe acceperis, via duplex ad salutem ducens: actiua altera, quae est Christum per bona opera demerentium: altera contemplatiuorum, ad Christi pedes cum Maria sedentium, quorum & Deo acceptior, & ipsis vtilior est prouincia. Siquidem Domino desinente, Maria optimam partem elegit, quae non auferetur ab ea. Vtramuis autem delegeris, tutius & rectius eam in claustro quam in mundo gesseris. Totus enim mundus in maligno positus est, plenus (vt Antonio visus est) laqueorum, & diuitiarum spinis obsitus: vsque adeo, vt facilius sit camelum per foramen acus transire, quam diuitem caelos ingredi. Neque credas claustrales otio languere: magnum enim opus est, assiduo Deum orare & laudare, frequenter ieiunare, corpus in seruitutem redigere, vigilare, somnum interrumpere, & suis horis se etiam operibus manuum exercere: propterea ne putes eos actiuae vitae mercede fraudari. Sunt enim veluti infirmi ad sarcinas relictis, qui si pro certantibus & strenue agentibus orauerint, aqua erit pars ascendentis ad praelium & remanentis ad sarcinas, & similiter diuident: quae lex a Dauide magno constituta, in aeternam diem seruabitur.

5. Audiens itaque sis Domino dicenti: *Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia que habes, & da pauperibus, & hababis thesaurum in caelo, & veni, & sequere me.* Neque dicas: Nihil Pater, quod vendam, habeo. Nam te ipsum habes, corpus habes, voluntatem habes; haec offer Domino, & regni caelorum mercedem reponet: quamquam ipsius sunt omnia, nec vno tantum nomine. Nam si, vt verissime mellifluus inquit Bernardus, ipsi debemus nos & nostra omnia creationis nomine: quid redemptionis tam copiosae, vt ne gutta quidem in eo maneret sanguinis? Quid amoris in nos tam immensi, vt animam suam pro inimicis per mortem crucis poneret? Quid liberalitatis tantae, vt pro suis & sibi debitis agrae repositis, hic centuplum restituat, & vitam nihilominus aeternam conferat? Neque dubito, quin beneuolo, grato & memor sis, in tam optimè de nobis meritum animo: saepe enim perspexi in te pietatis indicia.

VITA THOMAE A KEMPIS.

6. Sed forsan sciscitaberis, quam potissimum commendem religiosorum formulam, sunt enim plurimæ, & omnes bonæ. Sed ijs, qui à nobis sunt instituti, ea videtur optima, quam optimus Pater noster Gerardus Magnus, in ea sepe conuersatus, nobis moriens reliquit commendatissimam, Canonicorum videlicet, sub canone diui patris Augustini viuentium: quorum, vt nosti, duo nuper creximus collegia. Ad hæc optimus adolescens Thomas vix raris vocibus hiscere tandem potuit: Quod multis votis plurimos iam dies optauit pater, etiam sperandi ansam præbes. Quandoquidem enim in Windeshem germanum habeo, vti nam faxit charitas tua, vt in monte D. Agnetis, locum inter condiscipulos charissimos inueniam. Tentabo, inquit: & postmodum dedit illi ad cœnobij primarium literas.

CAPVT XII.

*De ingressu Thomæ in domum religiosam, & de reliqua
vita eius in eadem.*

1. **Q**Uæceptis itaque literis, optimus adolescens ad dictum cœnobium aduolauit, more apostolico ad primam vocationem Dominum sequutus, ne fortè illud audiret: Vocauit, & renuisti. Aut illud: Vocabis tu me in orationibus, sed non exaudiam te, quia renuisti vocem meam audire. Quasi sibi dictum putaret à Poeta: *Tolle moras, nocuit semper differre paratis.* Aut à Propheta: *Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra.* Quod quia Iudæi fecerunt, & Christum non receperunt, nouit quam pessimè cum eis actum.

Lucanus
lib. 2.

2. Primarius autem lectis literis, ingenti gaudio est intus quidem affectus, quia & puerum nouit, & sciuit neminem à Florentio commendari temere; vultu tamen seueriore, ad bonum pueri ad pedes prostrati, Periculum, inquit, faciam in literis, moribus, valetudine tua, an onera nostra nobiscum perferre valeas: dataque manu, ad reliquos nouitios produxit. At quamuis in omnibus morigerum, & ad religionem aptissimum comperit: illius tamen professionem sexennium totum distulit, siue quòd tunc cauebant quemquam adhuc rerum imperitum ad ignotarum rerum vota astringere: siue quòd è re adolescentis existimabat, ipsum prius per omnia probare.

3. Admissus ergo ad tantum ordinem, agnouit quartum illud (quod supra tetigimus) Dei in se beneficium, de quo in Soliloquio sine tractans illud apostolicum: Vide vocationem vestram, &c. sic meminit: *In me hæc considero, qui contemptibilis & inutilis huic*

VITA THOMAE A KEMPIS.

huic mundo, tua sancta vocatione creptus sum de ipsius naufragio; & ad seruiendum tibi etiam tuo merui sociari collegio. At ne retrorsum iterum abirem, voto me sponte astrinxi. Quod utique non meis meritis, sed tuæ deputo prouidentix, de quo te magnificè laudo, &c.

4. In sodalitiâ igitur sanctissimam admissus, omnes repleuit religionis numeros; sic comis, sic affabilis omnibus, ut omnium suffragio suppræfacturæ seu supprioratui, licet renitens, præficeretur. Verum, quia propensum ad eleemosynas viderunt, procuratorem rerum communium constituerunt, quam prouinciam diligenter quidem obiuit. Sed quia à meditationibus sanctis, & à componendis optimis libris, quos in manibus habemus, auocabatur, supprioratui restitutus est. Sæpe autem dum colloquendi & familiarius cum sodalibus conuersandi comœtium habebat, persensit inus se alloquentem Dominum; atque honestissimè petita discedendi venia, Abeundum (inquit) mihi fatres est; nam est, qui cum in cella colloquendum est. Quam rem illi ex sanctitatis eius opinione agnoscentes, faciles annuerunt. Quin etiam signa quædam, quæ tacito nomine ad incerti preces facta recitat, ipsius precibus ostensa creduntur: ut illud de fugatione dæmonis, per inuocationem sanctissimorum nominum IESU & MARIAE: de libri periti in cella receptione, atque alia plura.

5. Vixit autem in sanctissima religione, à prima admissione usque ad diem transitus, annos vnum & septuaginta: atque ita (ut colligere licet) grandi ætate præditus. Nam dicit se in adolescentia Dauentriam venisse, & septennium sub Florentio stetisse. Quocirca si duodecim annorum Dauentriam est appulsus, nouemdecim est in cœnobium admissus, & vigesimo quinto professus. Atque ita nonagenarius ad superos migravit anno salutis millesimo quadringentesimo septuagesimo primo. Quem calculum Spanhemensis non recipit, qui anno millesimo quadringentesimo & decimo floruisse dicit. Migravit itaque plenus dierum & sanctitatis: cuius sanctissimæ vitæ & optimæ doctrinæ, misericordiarum Pater nos ita faciat imitatores, ut simus & præmiorum confortes, Amen.